

Carl Burckhardt, Wysoki Komisarz Ligi Narodów w Wolnym Mieście Gdańsku w latach 1937-1939 jest pod względem merytorycznym nieobecny w *Journal Officiel de la Société des Nations*. Została zarzucona wcześniejsza praktyka przekazywania członkom Rady LN - za pośrednictwem Sekretarza Generalnego - dorocznych raportów Wysokich Komisarzy. Cytowany raport, który był połączony z prośbą o dymisję, należy do rarytasów. Oficjalne raporty zastępowały prywatne rozmowy prowadzone w Genewie przede wszystkim z Sekretarzem Generalnym; zainteresowany wzmiankuje o *ustnych raportach*, składanych Komitetowi Trzech. Ślady zapewne są, ale poszukiwania nie miały charakteru priorytetowego. Znając zwyczaje Ligowe oraz kanony pracy dyplomatycznej, notatki z tych rozmów są zapewne w archiwach państw wchodzących w skład Komitetu Trzech. Raport Burckhardta z 27 grudnia 1939 roku, chociaż niezbyt szczegółowy i obszerny, należy traktować, jako rarytas i istotne źródło dla zrozumienia sytuacji w ostatnich latach funkcjonowania Wolnego Miasta. Min. Halifax - jako sprawozdawca Rady w sprawach gdańskich - rozsyłał raport członkom Rady 19 marca 1940 roku. Pewien wpływ na tą decyzję miała interwencja amb. Raczyńskiego w Foreign Office, który dopytywał się o losy tego raportu, powstałego przed trzema miesiącami. Brytyjczycy nie nadali mu żadnego biegu i odesłali do Sekretariatu LN, pomijając nawet Komitet Trzech, PDD, 1940, s. 330, (Raczyński do MSZ 17.04.1940). Można potraktować to sprawozdanie, liczące 16 stron, jako swego rodzaju konspekt do jego wspomnień, C. Burckhardt, *Moja misja w Gdańsku 1937-1939*, Warszawa 1970.